

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE DARRENSLACHT

Toneelspel in zeven scènes

door

Frouke Fokkema

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2000

Nr.2635

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste DRIE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens bvba
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens bvba worden gestuurd. Enkele dagen voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteursrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

International Theatre & Filmbooks
Amsterdam

TARIEFCODE A2

© 1998 Toneelfonds J. Janssens/Frouke Fokkema

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

BUCKFAST imker, rond de dertig, groot van postuur
MUS assistente tijdens het bijenseizoen, in de twintig, tenger
BADJASJE buurman van Mus uit de stad, rond de veertig, klein en dik

Het toneel is bij voorkeur leeg, met zo nu en dan enkele requisieten

scène 1 de bijenstand; er staan tien bijenkasten op een rij schuin op het podium
plaats en handeling: op het land van Buckfast
scène 2 tafel, een rij laarzen. twee stoelen
scène 3 een heel hoog aanrucht in het midden, met een gastoestel
Mus roert in een pan op het vuur
scène 4 toneel is leeg, alleen aan de achterwand hangt een heel klein fotootje
scène 5 Badjasje komt op met een krukje, waar hij zo nu en dan op uitrust
scène 6 Mus ligt op een bed, naast het bed staat een telefoon
scène 7 de zemerij met honderden potjes honing
op een plank staat een radio

Woordenlijst

darren de darren zijn de mannetjes van de bijen, de dar is groter en plomper van vorm dan de werkbij
moer de koningin van de bijen
bijenwolf een graafwesp die haar naam aan de roofzuchtige aard te danken heeft
moerdoppen koninginncellen, deze worden praktisch alleen gebouwd in de zwermtijd (voortplantingsperiode)
kunstzwerm bestaat uit een aantal bijen en een koningin
het is geen biologische eenheid, want koningin en werkbijen worden door de imker uit de kast genomen en in een nieuwe woning gedaan
veger kunstzwerm; de imker neemt de koningin uit het oude volk en doet haar met een aantal bijen in een nieuwe woning; de vliegbijen van deze kunstzwerm vliegen terug naar de oude woning
darrenslacht in augustus doden de meeste volken hun darren
het voer wordt niet meer gegeven en ze worden van de vliegplank gegooid, desnoods doodgestoken

*een kleine inleiding door de bijenkasten
ze staan schuin op het toneel
continu gezoem van de bijen, geluid van zacht naar hard*

KAST 1
geacht publiek
u bevindt zich in het bijenparadijs van de heer Buckfast
een van de meest trotse imkers uit de omgeving

KAST 2
fast buck

KAST 3
we zijn onze moer kwijt
onze moer kwijt
heeft iemand de moer gezien
redcellen
redcellen

KAST 1
hebben jullie het gehoord?
dat wordt hard werken dit jaar
tweehonderd kasten streeft hij na

KAST 2
wij weten wel beter
onze dagdromer
we zijn gelukkig goed de winter doorgekomen
met dagdromers bereik je niets
ze zijn niet in staat op een volwassen manier met zichzelf om te gaan

KAST 1
brutaal nest
hoe durven jullie zo te spreken over onze meester
wij hebben het gevoel dat het een goed jaar zal gaan worden
we moeten hem helpen
een beetje meewerken

KAST 3
de moer is zoek
de moer is zoek
meester
meester

2.

KAST 2

jongens zet de angels vast uit
er staat ons iets catastrofaals te wachten

KAST 3

onze ondergang
we worden bedreigd met de ondergang
wat moeten we doen
Varroamijten
Heidehaantjes
Bijenwolven

KAST 2

wanneer jullie zo doorgaan
met die klaagzang
dan gebeuren er echt ongelukken
nee het is veel gevaarlijker
onze meester heeft ons
ja alleen aan ons verteld
over zijn nieuwe assistente
nu jullie weten wel
dat uit ervaring is gebleken
dat onze meester zich minder goed
kan concentreren
met alle gevolgen van dien
waardoor wij genoodzaakt zijn
tegen onze zin in allicht
de meester te moeten straffen

KAST 1

ondergang

KAST 3

ondergang

KAST 2

ondergang

KAST 1

bzzzzt sssst
daar komen ze
Buckfast en zijn assistente

SCÈNE 1

*Buckfast draagt een bijenkap met een roker
 hij gaat gekleed in een Manchesterpak
 Mus draagt ook een bijenkap en gaat in het beige gekleed
 ze draagt franse crêpelaarzen
 Buckfast stoot een aantal raampjes af boven de kast
 hij voegt een zwak volk bij een sterk volk en legt er een krant tussen*

BUCKFAST

de macht op de blauwdruk, Mus
 als je me vraagt wat me nu zo boeit
 is het dat die bijengeest onbelemmerd doorgaat
 welke ingreep dan ook
 zij zullen zich onmiddellijk herstellen
 een filosofie die bij mij aanslaat
 die past bij mij
 altijd ongestoord doorgaan
 raten bouwen, stuifmeel halen
 een moer die alsmaar eieren legt
 haal je de moer eruit
 dan worden onherroepelijk nieuwe doppen gemaakt
 zij leven volgens structuur
 het volk regeert
 maar het zijn en blijven mijn bijen
 uiteindelijk heb ik het voor het zeggen
 ik geef ze een woning, een Dadant, een Freudenstein
 een Langstroth of een gewone Spaar
 er zijn geen bomen meer geschikt voor de bijen
 zijn ze geschikt dan hakken we ze om
 het zijn werkelijk grappige beestjes
 doe je dit dan doen ze dat
 doe je dat dan doen ze dit
 het is als het ware
 dat je deel bent
 aan zo'n mysterie

MUS

ik voel me dan ook zeer gevleid
 hier te werken in het bijenparadijs
 de rust, de frisse lucht
 al die esparcette phacelia en klaver
 maken het hier heel romantisch

4.

BUCKFAST

hm hm
echte stadsmensen houden het niet lang uit in de natuur
die krijgen het er benauwd
die zien en horen teveel zichzelf en worden bang
na een tijdje verdwijnen ze toch weer

MUS

ik heb besloten niet terug te krabbelen
eens moet de eerste keer zijn
na zo'n zes jaar lange voorbereiding
kwam ik tot de ontdekking dat ik het tegenovergestelde wilde
ik dacht zo
eens moet je de praktijk in
de boer op
gaat het om de handeling en niet meer om het denken
gewoon doen
zei ik zo bij mezelf
daarbij was het ook niet niks
wat je zo door de telefoon zei

BUCKFAST
wat zei ik dan

MUS

je zei dat ik zo zelfstandig klonk
toe ik ja zei
maar het was het enige wat er toen te zeggen viel
ja
ja ja ja ja ja
eens moet je erdoor heen
door die bijensteek
nietwaar

BUCKFAST

ja ga maar voor het vlieggat staan
en laat je overal steken
doe je kap af
op de meest gevoelige plekjes
oorlelletjes
oogleden
lippen

MUS

misschien kan ik alles mis hebben
is het een grote misgedachte
een grote vergissing
een bolle wang
een rooie neus
een opgezet oog
een gloeiend oor
het tegenovergestelde kan juist de grootste vergissing zijn

BUCKFAST

ach, de eerste dag ben je onherkenbaar
je trekt je dan gewoonlijk even terug
wanneer je het doorstaat
dan kan de rest er ook tegen
mijn jongens zijn net erwten
we zien wel wat het wordt
neem een ding van me aan
wat er ook gebeurt
altijd vasthouden
Buckfast gaat over in het kunstzwermen maken
Mus staat op een afstand kijken
hij haalt de bovenbak weg en onderzoekt de raten en kijkt waar de moer zit, de oude
moer neemt hij uit de oude kast en hangt haar in het zesraamskastje
dan slaat hij met de rechterhand op de linkerhand en door de krachtige stoot schudt hij
de bijen af
zo madam
een vegertje erbij
Mus kom hier
ga alle raten na en controleer ze op doppen
een dop laat je zitten en de rest ruim je op
vergeet de darren niet
die zijn niet nodig
aan die luie jongens hebben we niets
Mus werkt voornamelijk met de roker zodat ze nauwelijks ziet wat ze doet
ik ga effe pissen

MUS

darren koppen
typisch weer een klusje voor mij

BUCKFAST

wat sta je te klungelen
rustig

6.

maar snel
niet treuzelen

MUS

ik voel iets onder m'n kap kruipen
Buckfast
richting hoofd
ik heb het niet zo op bijen
Buckfast
er zit een bij in mijn haar
ze wordt gestoken en laat het raampje vallen

BUCKFAST

wel ja
daar gaan m'n bijen
wat had ik je gezegd
vasthouden
altijd vasthouden
op die kop
kop op
pak beet dat ding
geef hier die boel
geeft een dreun op haar hoofd
pak dat ding vast (*de roker*)
geef me dat ding aan
nee niet dat
dat
daar
ga daar staan
nee
niet achter mij
naast mij
nee natuurlijk niet in de vlucht gaan staan

MUS

ik loop ook iedereen voor de voeten

*Mus probeert met de roker de stekende bijen van zich af te houden
Buckfast werkt snel en tracht alles te herstellen*

BUCKFAST

pak de kaart en schrijf op
20 mei kunstzerm gemaakt

SCÈNE 2

*er ligt een rood dekzeil op tafel
Buckfast snijdt groente en doet ze in een grote kom sla
Mus kijkt toe en snijdt vast het brood*

BUCKFAST
heel fijn snijden Mus
niet zo maar zo
nee je snijdt geen brood op een broodplank
niet in mijn huis
zo snij je brood
houdt het brood tegen zich aan
nu wat olie en azijn
een heel klein scheutje tamari
wat basilicum
peterselie
mag jij de knoflook vast snijden
Mus snijdt de knoflook
nee niet zo
pakt het haar uit haar handen
maar zo
wat peper en zout
nu de sla erbij
zo
zo madam gaat al zitten
het is hier geen kosthuis
Mus staat op
nee blijf nou maar zitten
beiden nemen plaats
Mus wil alvast beginnen
niets daarvan
pauze
de planten ontkiemen in de aardenacht
de kruiden ontspruiten door de luchtekracht
vruchten rijpen door zonnemacht
zo ontkiemt de ziel in de harteschijn
zo ontspruit de macht van de geest in wereldslicht
zo rijpt de kracht van de mens in glorie van Godsaangezicht
hij grijpt haar handen en schudt ze een paar keer heen en weer
Gezegende maaltijd
Buckfast grijpt daarna met zijn handen in de slabak

FROUKE FOKKEMA

MUS
er is geen bestek

BUCKFAST
oh God
worden je vingertjes vuil hè

MUS
ik prefereer bestek
ze haalt bestek en komt terug

BUCKFAST
doe niet zo burgerlijk

MUS
ik weet waar de vork terecht moet komen
het is ook niet makkelijk
dat weet ik wel
ik heb dan ook geen litteken op mijn linkerschouder
lacht

BUCKFAST
oh God
eindelijk kan ze eens lachen
nooit heb ik je zien lachen
alleen om je eigen moppen
hou op met dat stomme gelach
ik prefereer wat jij niet prefereert
en dat is een eetgezellin en geen bestek
een eetgezellin
die flink dooreet haar mond houdt en dooreet
ach ja ik moet het nu cenmaal doen zonder een
geliefde of verliefde
een huismoeder
een echte vrouw
daarom wens ik nu een eetgezellin

SCÈNE 3

*Mus staat aan het aanrecht
in een pannetje maakt ze suikerwater voor de bijen
Boven het aanrecht een plank waar een kaars opstaat*

MUS

o die stem
een minachtende stem met minachtende opmerkingen
er klopt iets niet
of ik klop niet
Buckfast en zijn bijen
de bijen van Buckfast
hoe hij met zijn bijen omgaat
heel bijzonder
zo zacht en teder
die kolenschoppen van handen
eerst dacht ik die handen verpletteren de bijen
waanzin, alleen op zondag
vermorzelt Buckfast zijn darren
omdat het zondag is
moet de vliegplank worden schoongeveegd
absurd hè?
plap plap plapplap
zo met zijn wijsvinger
doe toch niet zo wantrouwend
zeg ik steeds weer
tegen mezelf
kop op
op die kop
zou Buckfast zeggen
het is een kwestie van elkaar goed leren kennen
dat betekent geduld
liefde
inleven
oh die hobby op zondag zit me niet lekker
maar vanavond krijgen jullie suikerwater
doorzetten Mus
Buckfast komt heel zachtjes aanlopen en grijpt Mus van achteren.

BUCKFAST

doorroeren
rustig blijven doorroeren

10.